

SLOVENSKI

Ph. VSEUCILISKA KNJILNICA
Ljubljana

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, predklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravitelje: Kraljeva ulica št. 5, priloge. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Judovi srebrniki

Bivši italijanski minister zunanjih del conte Carlo Sforza je priobčil 9. t. m. v milanskem dnevniku „Corriere della Sera“ članek, ki mu je dal naslov „Primo: capirsi“ (Najprej, da se razumemo). V tem članku razpravlja o odnosih med Nemčijo in Francijo, o rezultatih raznih mednarodnih konferenc in svetuje Franciji popustljivost napram Nemčiji, povdarja, da „ne more nihče z diplomatskimi sredstvi zaustaviti usojenih zakonov zgodovine“. V dokaz te svoje trditve nagaša, da so se vsi poskusi, razdvojit kak narod, doslej klavno ponesrečili in imeli večinoma za posledico, da se je enotnost dotičnega naroda še bolj učvrstila. Da podpre to svojo trditev, navaja činjenice iz najnovejših zgodovine in izjave: „...come nel 1920 e 1921 splegavo — invano naturalmente — a gruppi italiani che agivano e spedeavano per uso separatismo croato; col bel frutto che tutti sanno, sol chi si ricordi la recente riconciliazione di Radic col serbi...“ (Tako sem l. 1920. in 1921. odsvojeval nadalje delovanje — naravno brezuspešno — gotovim italijanskim skupinam, ki so agitirale in trošile denar za hrvatski separatistični pokret. Kake lepe sadove je to delovanje rodilo, vedo vsi. Dovolj je, ako se spomnimo na najnovejši Radicev sporazum s Srbi.)

S to svojo izjavo je grof Sforza izdal tajnost, ki smo jo pred leti pač vsi slutili, o kateri smo pisali, a dejstva samega nismo mogli dokazati. Hrvatski separatistični pokret v letih 1920. in 1921. so torej z novcem podpirali Italijani in ker Sforza v zvezi s to ugotovitvijo imenuje naravnost Radicevo ime, ni dvoma, da so te Judove novce dobivale organizacije in osebe, ki so bile v zvezi z Radicevo stranko. Grof Sforza je prerens politični in državnik, da bi iznašal trditve, za katere nima v rokah nepobitnih dokazov, zato mu moramo brezpopojno verjeti. Ta njegova ugotovitev na ne kompromituje ene posamezne osebe, marveč je naravnost porazna za eno naših največjih političnih strank, ki tvori obenem bistveni del sedanjih vladne večine. In ba zategadelj je Sforzino razkritje tako fatalno. Vprašamo, kako je mogoče verjeti v poštene namene one stranke vladne večine, o kateri se javno ugotavlja, da je sprejemala — direktno ali indirektno, to je posrankska stvar — denar od tujce, nam sovražne države in sive, da razruši lastno državo, kako je možno zaupati politikom, ki se sedaj zaklinjajo in rote, da so zanje državni interesi najvišji zakon, o katerih pa obstoja sum, da so bili še nedavno v zvezi z ljudmi in organizacijami, o katerih bivši italijanski minister zunanjih del Sforza sam trdi, da so dobivali denar od „gotovih italijanskih skupin“? Ne prihaja nam na misel, da bi domnevali, da je ta ali oni voditelj sprejemal italijanske srebrnike, nasprotno, uverjeni smo, da je laško zlato umazalo samo prste gotovih podrejenih in neodgovornih činiteljev, toda v stvarnem oziru je to irelevantno. Politiki, državnik kakor je grof Sforza je pred vsem svetom obdolžil naravnost Radicevo stranko, da so zanj delale in jo gmotno podpirale italijanske skupine (gruppi italiani agivano e spredavano per un separatismo croato). Na Radicevi strani je sedaj, da se pred to javno obdolžitvijo tudi javno opere in javno dokaže, da nieno protidržavno delovanje l. 1920. in 1921. ni bil „bel frutto“ (lep sad) onega zlata, ki so ga takrat v najkritičnejših dneh našega konflikta z Italijo trošile za protidržavni pokret pri nas „gotove italijanske skupine“.

Dokler pa se HSS ne opere nad vsak dvom vzvišeno očitka, ki ga ji je zalučil v obraz grof Sforza, dokler ne dokaže docela nepobitno, da njenih pristov ni omadeževal noben italijanski zlatnik, visi nad njo težak sum, da je bila njena politika — plačano izdajstvo.

Poštenost in javna morala zahtevata torej brezpopojno, da se afera HSS z grofom Sforzo razčisti in temeljito razjasni. — Gospod Radic, to je sedaj za Vas kategorični imperativ!

ČICERIN OBIŠČE TUDI DUNAJ

Dunaj, 14. oktobra. S. Kakor doznava „Polnische Nachrichten“ od verodostojne strani namerava sovjetski ljudski komisar Čicerin na svojem povratku ostati nekaj dni na Dunaju. Čicerin bo vodil pogajanja z jugoslovensko vlado v svrhu ugodnejših trgovinsko-političnih odnošajev med obema državama.

Sanacija Hrvatsko-slavonskega Gospodarskega društva

Društvo je s cenanim kreditom Narodne banke špekuliralo in ustanovilo lastno banko. — Mirna likvidacija.

— Beograd, 15. oktobra (Izv.) V finančnem odboru traža že tri dni živahna debata glede sanacije v krizi nahajajočega se Hrvatsko-Slavonskega Gospodarskega društva. Trgovinski minister je zahteval mirno likvidacijo tega društva, dočim je finančni minister zahteval konkurz. Posebni komisiji je bila končno poverjena naloga, da prouči finančno stanje te zadruge in sklene končne sanacijske predloge. Včeraj je ta komisija imela sejo, ki je trajala dve uri. Na sejo je bil pozvan generalni direktor Narodne banke Novaković, ki je podal članom komisije obširen pregled o akciji za prehrano pasivnih krajev, pri kateri akciji je bila udeležena tudi omenjena zadruza.

Direktor Novaković je izjavil, da je država v svrhu prehrane pasivnih krajev svoječasno dala na razpolago 76 milijonov dinarjev. Ta podpora je bila razdeljena žitnemu zavodu v Ljubljani odnosno v Splitu in drugim sličnim zavodom ozir. zadrugam. Večino te podpore je prejelo Gospodarsko društvo v Zagrebu. Država sama se je za to zadolžila pri Narodni banki, da bi omogočila realizacijo kreditov Gospodarskemu društvu, ki je prejelo od ministrstva za socialno politiko še 7.700.000 Din in na naslov zadrugnih kreditov od Narodne banke 7 milijonov. Gospodarsko društvo je v celotnem prejelo 20 milijonov dinarjev od Narodne banke. S tem denarjem pa je Go-

spodarsko društvo ustanovilo svojo posebno banko. Z omenjenim kreditom pri Narodni banki je Gospodarsko društvo tudi tako manipuliralo, da je izplačalo pri Prvi hrvatski štedionici v Zagrebu svoj dolg. Akcija za prehrano pasivnih krajev je trpela veliko škodo in moralo se je odpisati Gospodarskemu društvu 10 milijonov dinarjev.

Direktor Narodne banke je dalje omenil, da je ministristvo za socialno politiko po svojih uradnih kontroliralo poslovanje društva in da so prihajala v Zagreb vedno povoljna poročila. Menice so se vedno podaljševale. Kančno je Narodna banka zahtevala čiste račune. Sam direktor Novaković je pregledal poslovanje Gospodarskega društva ter ugotovil, da so z denarjem manipulirali na strahovit način. Posledica je bila, da je društvo prišlo pod strogo kontrolo.

Komisija je dalje sprožila tudi vprašanje odgovornosti za nerednosti in manipulacije v Gospodarskem društvu. Komisija je sklenila zahtevati, da se pozovejo odgovorni faktorji-krivci pred sodišče.

Sprejet je bil končno predlog, da se izvede pri Hrvatsko-slavonskem gospodarskem društvu mirna likvidacija. Sanacijo društva, v katerem je nad 60.000 članov z zadrugami, prevzame Prva hrvatska štedionica.

Konferenca v Locarnu



LOCARNO. V ponedeljek so se pričela pogajanja med Poljsko in Češkoslovaško. — Slika kaže zunajni ministra obeh držav — dr. Beneš in Skrzynski.

Razmerje Nemčije do sovjetske Rusije. — Povsod vlada velik optimizem. — Konferenca prinese zgodovinsko važne uspehe.

— Pariz, 15. oktobra. Iz Locarna javlja, da je dr. Stresemann podal Chamberlainu popoln pregled o odnosih, ustvarjenih na podlagi rapalske pogodbe med Nemčijo in sovjetsko Rusijo. Navedel je tudi razloge, zakaj se je Nemčija obrnila do Rusije za podporo, ker je bila takrat povsem osamljena. Polagoma so se začele javljati simpatije do Nemčije tudi na francoski strani in zato je morala Nemčija svojo zunanjo politiko revidirati odnosno jo spraviti v drugo smer. Splošno naglašajo, da je temeljno načelo vseh paktov in sporazumov ta, da se mora Nemčija odreči misli na maščevanje in da se mora zalamčiti sedanjim teritorialnim položaj, ki je bil ustvarjen po mirnih pogodbah.

— Locarno, 15. oktobra. Povsod prevladuje prepričanje, da prinese konferenca, ki bo trajala do sobote, največje uspehe. Nem-

ški delegati sami zatrjujejo, da bo konferenca prinesla uspehe, katerih politična dalekosežnost je še neprecenljiva za nadaljnji napredek Nemčije in za splošni mir v Evropi. Niso toliko v ospredju trenutni uspehi, kakor ustvaritev povsem nove mednarodne politične atmosfere, ki ni vladala niti pred vojnjo v Evropi. Danes se končno pregleda tekst zapadnega varnostnega pakta.

— Pariz, 15. oktobra. Berlinski in drugi tisk je skušal na senzacionalen način tolmačiti nenadni odhod državnega tajnika Kemnerja v Berlin. Trde, da je bil odhod nepričakovano naglo sklenjen in da gre v prvi vrsti za vprašanje vstopa Nemčije v Društvo narodov. Danes ni več dvoma, da bo Nemčija privolila v vstop v Društvo narodov po pogojih, ki so jih formulirali zavezniki k členu 16. statutu Društva narodov.

Razpust češkoslovaškega parlamenta

Sprejem novega volilnega reda.

— Praha, 14. oktobra. (Izv.) Po daljši načelni debati je narodna skupščina sprejela z večino glasov spremenjeni volilni red za narodno skupščino. Poročevalec večine posl. dr. Bobek je v daljšem govoru utemeljeval nujnost spremembe volilnega reda. V svojem poročilu je utemeljeval potrebo minimalnega števila glasov, ki je mora doseči kaka stranka, da pride v poštev pri razporedbi mandatov. Opozarjal je na Nemčijo, kjer mora kandidatska lista dobiti 20.000 glasov, da pride v skrutinji. Nemci so to število določili za to, da so istisnili iz državnega zbora slovensko manjšino. Pri sadnjih volitvah v Nemčiji so združene slovenske kandidatske liste prejelo 360.000 glasov, toda niti ena ni dohila mandata, ker niso slovenske skupine v posameznih volilnih okrožjih dosegle do ločenega minimalnega števila 20.000 glasov. Kvorum je potreben tudi zato, da se

odstrani nepotrebna eptenost glasov in da se združijo stranke v kompaktnije enote. Na ta način je mogoče doseči delazmožno parlamentarno večino.

Narodna skupščina bo 17. t. m. razpuščena. Nove volitve bodo razpisane, kakor je že bilo javljeno, za 15. novembra t. l.

V narodni skupščini sprejeti spremeni volilni red je bil predložen senatu v odobrenje.

Kongres narodnih manjšin v Ženevi

— Ženeva, 14. oktobra. Slovenski poslanik dr. Josip Wilfan, član rimskega parlamenta, in nemški poslanec v litavskem parlamentu dr. Pavel Schiemann, sta organizirala prvi kongres evropskih narodnih manjšin v Ženevi. Ta kongres se danes odpira. Kongresa se udeležuje večje število poslancev, ki pripadajo 30 narodnim manjšinam iz 14 različnih držav. Poslanci narodnih manjšin reprezentirajo v celoti okoli 30 milijonov oseb. Glavni namen kongresa je, da si zastopniki narodnih

manjšin izmenjajo misli glede rešitve miniritetnega vprašanja.

Kongresa se udeležujejo med drugimi zastopniki: Slovencev, Čehoslovakov, Poljakov, Ukrajincev, Belorusov, karpatskih Rusov, Nemcev, Litavcev, Dancev, Židov, Svedov itd.

Nemško narodno manjšino v Jugoslaviji zastopata narodna poslanka dr. Emil Krait in dr. Hans Moser.

— Ženeva, 14. oktobra. Zastopniki Ukrajincev in Belorusov iz Poljske so predložili kongresu predlog, da se dnevi red kongresa spopolni tudi z razpravo o samoodločbi narodov. Predlog je bil izročen pripravljalnemu odboru. Danes in jutri se vrše javne razprave kongresa.

Kongres narodnih manjšin in Italija

— Beograd, 5. oktobra. (Izv.) V Ženevi je bil danes odprt kongres narodnih manjšin. Skoraj ob istem času objavljajo v Italiji kraljev dekret glede uporabe italijanskega jezika pri sodiščih. Po tem dekretu ne sme nikdo pri sodiščih drugače govoriti, niti v drugem jeziku vlagati vlog in sestavljati zapisnikov, kakor v italijanskem. Vse pisemne vloge v drugem jeziku je smatrati, kakor da ne bi bile vložene, kar je najvažnejše glede rokov za vložitev prizvov itd. Ta dekret je naperjen v prvi vrsti proti Jugoslovenom v Primorju in Istri ter Nemcem na južnem Tirolskem. V političnih krogih je rimsko poročilo o objavi tega dekreta vzbudilo pozornost in pripravila se akcija, da naša vlada opozori Italijo na spoštovanje političnih pravic Jugoslovenov in Italijani. Na drugi strani je naša vlada vezana po mednarodnih pogodbah o narodnih manjšinah, zato ne more ukreniti nikakih represalij proti Italijanom v naši državi, dočim ima Italija v tem ožra povsem svobodne roke.

Vihar v avstrijskem parlamentu

— Dunaj, 14. oktobra. Avstrijski parlament je včeraj nadaljeval debato o vladini resoluciji, ki se nanaša na ženevske zaključke glede gospodarske obnovitve Avstrije. Zbornica je bila torišče divjih prizorov in kravalov. Socialni demokrat posl. dr. Leutner, ki je znan kot vnot propagator priključitve Avstrije Nemčiji, je strastno napadel zunanega ministra dr. Mataja. Označil ga je kot zagrizenega sovražnika priključitve, kot tak je poznal v vseh glavnih evropskih mestih. Govornik mu je očital, da je sluga in suženj francoskega poslanika na Dunaju. Nemčija nima hujskega sovražnika kot je dr. Mataja. Govornik je tudi napadel Velenecce, ki podpirajo zunanega ministra. Že med tem govorom je postala zbornica razburjena in razdražena. Zunanji minister dr. Mataja je skušal ovreči predgovornikove očitke. Toda pri prvih besedah so dvignili socialni demokratje velikanski hrust in trušč. Zunanji minister je med hrupom izjavil, da ni pod nobeno tujo komando in ni suženj tuje volje, ko pa je omenil, da se v njegovi prisotnosti dogaja nekaj neokusnega in nečednega, so socialni demokrati zagajali proti njemu vrsto psovov. Narzvali so ga: »Paglavci! Smrkavci! Prekičiti! Do li z dr. Matajo! Sejo je moral predsednik prekiniti. Politiki krogli imajo splošen vtis, da nastop socialnih demokratov proti zunanemu ministru izzove krizo vlade in da bo morala vlada kanclerja Rameka izvaliti konsekvence.

LIKVIDACIJA ZADEV BIVŠE REŠKE DRŽAVE

Beograd, 14. oktobra. r. Bivši predsednik reške vlade Zanella je posetil zunanega ministra dr. Ninčiča in ga naprosil, naj vpliva na to, da se zadeva uradništva bivše reške države čimprej likvidira. Ta korak je postal potreben, ker je povodom bojev na Reki z Zanello pobegnulo nad 3000 (!) uradnikov z Reke, od katerih je večina ostala nepreiskrbljena. Italija noče tem uradnikom kljub svojim obveznostim izplačati nobenih pokojnin, radi česar je postalo posredovanje Jugoslavije, potrebno ki je na podlagi pogodbe o Reki v to upravičena.

KONFERENCA RADI KONKORDATA

Beograd, 14. oktobra. r. Bivši poslanik v Vatikanu dr. Smodlaka je izjavil, da je prišel v Beograd radi nadaljevanja pogajanj o zaključku konkordata med našo kraljevino in Vatikanom. V tej stvari je včeraj poslanik Smodlaka konferiral z zun. ministrom dr. Ninčičem. G. Smodlaka ostane v Beogradu do prihoda min. predsednika Pasića, ko se pod njegovim predsedstvom vrši konferenca, kateri bodo prisostvovali G. Smodlaka, dr. Ninčič, dr. Janjič in zainteresirana ministristva.

BUDDHA
AKO PIJEŠ BUDDHA-ČAJ
VŽIVAJ SE NA ZEMLJI RADI
TRADE MARK

SPOR MED POLJSKO IN NEMČIJO

— Berlin, 15. oktobra. Radi optantov se je spor med Poljsko in Nemčijo poostiril. Wolfow urad objavlja poročilo, da bo dne 4. novembra t. l. zopet 2000 nemških optantov, povečini posestnikov, izgnanih iz Poljske.

NA SMRT OBSOJENI NEMŠKI GENERAL

— Berlin, 15. oktobra. Belgijsko sodišče je obsodilo v Halle bivajočega nemškega generala dr. Barnefelda radi umora, ropan in tatvine incontinuitam na smrt.

«ČRNOGORSKA STRANKA»

Cetinje, 14. oktobra. n. Dosedanja federalistična stranka s svojimi tremi poslanci se je pretvorila v črnogorsko stranko. Pod tem novim imenom ostane federalistična stranka še dalje pri svojem programu za federalistično uređenje države. Vodstvo stranke upa, da bo pod novim imenom pridobilo novih pristavev.

PREPOVEDAN SLOVENSKI LIST

Beograd, 14. oktobra. p. Ministrstvo za notranje stvari je prepovedalo uvoz in razpečevanje slovenskega lista »Delavska Slovenija«, ki izhaja v Zedinjenih državah.

POTRES V AZIJI

Rim, 14. oktobra. k. Potresna postaja v Firenci je nočjo ob 18.30 zaznamovala izredno močan potres, ki je trajal zelo dolgo. Središče potresa je najbrže v Indiji.

Borzna poročila

Ljubljanska borza, LESNI TRG.

Tramonti po notih fr. m. blago 320; late 25/50, 30/50, monte fr. m. blago 540; frize 4—10 cm 25—60 cm fr. m. blago 1280; bukova drva suha fr. m. postaja, 2 vag., denar 18.50, blago 18.50, zaključki 18.50.

Zitni trg.

Pšenica domača fr. m. Lj. denar 265, bla. so —, koruza stara rumena fr. m. slav. p. 1 vag. denar 185, blago 185, zaključki 185; koruza nova sušena fr. m. denar —, blago 160, koruza nova okb. nov. dec. 100 odstotkov kasa pri sklepu fr. m. slav. post. denar — blago 122.50, koruza nova v stor. 2ih fr. m. slav. p. —, 75, defektna par. Zagreb —, 170, otrobi pšen. drobni b. m. gl. vazeza par. Lj. —, 165, fižol ribnični netto fr. m. Lj. 800, —, fižol mandalon netto fr. m. Lj. 880, —, fižol prepeščen netto fr. m. Lj. denar 315, blago —.

7% invest. pos. iz l. 1921, denar 77; 2 1/2% drž. rente za vojno škodo, denar 322; Celjska pos., denar 201, blao 205; Lj. kred. banka denar 220, blago 240; Merkantila banka denar 101, blago 102, zaključki 101; Kred. zavod denar 175, blago 185; Stroji, tov. denar 125; Trboveljska denar 338; Združene pap. denar 120; Stavbena d. d. denar 150, blago 160; Sešir d. d. denar 134, blago 146; 4 1/2% zast. l. kr. dež. bke denar 20, blago 24; 4 1/2% kom. zad. dež. bke denar 20, blago 24.

Zagrebska borza

Dne 15. oktobra. Sprejeto ob 13. Devize: Curih 10.82—10.90, Pariz 253.60—257.60, Praga 165.78—167.78, Newyork 55.9380—56.5380, London 271.39—273.39, Trst 220.55—222.95, Berlin 13.3660—13.4660, Dunaj 789—799. Valute: lira 219.30—221.70, dolar 55.30—55.90.

EFEKTI

7% invest. posoj. 1921 79, 2 1/2% drž. rente za ratnu šteto 337—338, Ljubljanska kreditna 225, Centralna banka 11, Hrvatska eskomptna banka 129—129.50, Kreditna banka, Zagreb 132—135, Hipotekarna banka 72.50—73, Jugobanka 110—112, Praštediona 960—970, Slavenska banka 45—50, Eksploatacija 50—51, Drava d. d. Osijek 250, Sečerana, Osijek 500—510, Nihag 40, Outman 400, Slaveks 120—130, Slavonija 51—52, Trboveljska 345—350, Union, paromlin 445, Vevče 120.

Inozemske borze

Curih, 15. oktobra. Borza: Beograd 9.22, Pariz 23.35, London 25.1075, Milan 20.40, Dunaj 73.05, Newyork 518.75, Praga 15.35.
Trst, 15. oktobra. Beograd 45.50—45.65, Pariz 115.25—115.50, London 123.65—123.80, Newyork 25.50—25.55, Curih 350—360, Praga 74.75—75.25, Dunaj 490—490.

Glavna skupščina zveze industrijcev za Slovenijo

Protest proti davčni obremenitvi Slovenije. — Carinski, železniški in socialni problemi.

Ljubljana, 15. okt.

V sobni dvorani mestnega magistrata je bila včeraj 14. t. m. ob 15. uri V. redna glavna skupščina Zveze industrijcev za Slovenijo pod predsedstvom Dragotina Hribarja. Zveza šteje sedaj 282 članov in se je skupščine udeležilo 57 podjetij. Skupščini je prisostvovala tudi 11 zastopnikov raznih javnih oblasti in korporacij. Prisotni so bili: dvor, svet, dr. Rudolf Marn, kot zastopnik velikega župana ljubljanske oblasti, dr. Ratel, zastopnik velikega župana mariborske oblasti, prodekan pravne fakultete dvor, svet, dr. Milan Skrlj kot zastopnik univerze, zborniški tajnik Ivan Mohorič in referent Fran Zagar kot zastopnika Zbornice za trgovino, industrijo in obrt, viš. fin. svet, Bačić za delegata ministrstva financ, inž. Dular za rudarsko glavarstvo, g. Sulgaj za državne železnice, dr. Suhač za oddelek za socialno politiko, ravnatelj podružnice Narodne banke g. Gregorič, za direkco šum in rudnikov inž. Močetič in za Zvezo industrijcev v Zagrebu dr. Andakavović.

Predsednik Zveze g. Dragotin Hribar je otvoril skupščino, pozdravljajoč zastopnike javnih oblasti in korporacij ter se v toplih besedah spominjal dne 29. maja 1924 umrlega prvega zvezinega predsednika Vinka Majdiča iz Kranja. V nadaljnjem govoru je predsednik kratko očitel delovanje Zveze v preteklem letu. Zveza je svoje delovanje osredotočila na tri glavne, za slovensko industrijo najbolj vitalne probleme: a) na avtonomni carinski tarif, b) na železniški tarif in c) na vprašanje neposrednih davkov odnošno izenačenje davkov. Predsednik je se dotaknil tudi davčne preobremenitve Slovenije ter izjave finančnega ministra, ki jo je po časopisnih poročilih podal na seji finančnega odbora, češ da je Slovenija bogata in da lahko plača večje davke. K tej izjavi je pripomnil predsednik: S tem, da štiri v Sloveniji več dimnikov, še ni rečeno, da je toliko več cekinov v naši državi. Razmere, ki vladajo v naši industriji, niso take, da bi se kaj silneje moglo govoriti.

Skupščina je nato odobrila poročilo glavnega tajnika inž. Milana Šukljeja o zveznem delovanju in poročilo preglednika Frana Ravniharja o denarnem stanju Zveze in proračunu za l. 1925., ki znaša 740.000 Din.

Po formalnih per acclamationem izvršenih volitvah so sledili referati: a) Naša industrija in neposredni davki (poročal tajnik inž. Milan Šuklje), b) nove carinske tarife in trgovinska pogajanja s sosednimi državami (tajnik dr. Adolf Golja), c) nove železniške blagovne tarife (inž. Milan Šuklje) in d) socialna zakonodaja in socialno zavarovanje (dr. Adolf Golja).

Iz vseh referatov omenjamo najbistvenejše in najmarkantnejše ugotovitve. Objektivno poročilo o neposrednih davkih konstatira nezvedenost sedanjega davčnega sistema v Sloveniji. Obenem pa pripominja, da je bivša narodna vlada v Sloveniji prostovoljno vrgla iz rok tudi vse dobrine iz prejšnjega davčnega sistema, same zapustile priposestvovane postojanke deželne avtonomije ter se odrekla lastnim davčnim dohodkom. Poročilo o carinskih tarifih ugotavlja, da so v njo vnešene točke, ki ovirajo zlasti razvoj naše železne, papirne in mlinske industrije. Potrebne so korekture sedanje carinske tarife. Poročilo o železniški blagovni tarifi navaja, da se je končno doseglo z novo železniško tarifo z dne 1. oktobra 1925 znaten napredek, zlasti uklenjenje manipulacijskih pristojbin na gotovih postajah, kljub temu še ni pravilno rešen problem Sušaka. Poročilo navaja med drugim, da je treba plačati n. pr. za hode, deske in trame (10.000 kg) na progi Ljubljana glavni kolodvor — Sušak tranzito po novi tarifi 1215 Din (po stari 980), za isto blago pa se plača Ljubljana glavni kolodvor — Rakek tranzito 450 Din (prej 500). Poročilo ugotavlja, da je Sušak po novi železniški tarifi zastavljen in to očitveno v namenu, da se favorizira Reka.

Skupščina je v celotnem soglasju sprejela naslednje resolucije:

1. Neposredni davki:

1. Davčna lestvica za dohodnino naj se prilagodi sedanjim valutnim razmeram. Minimalna zahteva je, da se sedanja davčna lestvica bere v dinarjih in ne v bivših kronah. Dohodnina z državnimi pribitki naj bo prosta invalidskega davka in vojno-komorske določke.

2. Stopa za hišno-najemni davek naj se zniža na največ 10 odstotkov. Veljavnost davčnih olajšav iz uredb o posebej važnu produkciji novih stanovanj naj se podaljša za nadaljnja tri leta do konca leta 1928.

3. Iz podlage za invalidski davek in vojno-komorsko določko naj se izloči oni del edinstvenih državnih pribitkov, ki izvira iz inkameriranih deželnih doklad.

2. Nove carinske tarife:

a) Pozivamo kr. vlado, da izvede na predlog zakona o občni carinski tarifi za proizvodni in izvozni carinami korekture, ki so potrebne v interesu naše domače produkcije. Zlasti zahtevamo, da se znižajo uvozne carine za one predmete, ki jih mora uvažati naša industrija iz inozemstva, ker se pri nas ne izdelujejo.

b) Pozivamo kr. vlado, da se pri sklepanju trgovinskih pogodb ostra na življenjske interese naše domače industrije. Zahtevamo, da se v trgovinskih pogodbah ne priznava ugodnosti za uvoz predmetov, ki jih proizvaja tudi naša industrija, ne da bi se prej zaslili neposredno prizadeti domači producenti.

3. Nove železniške blagovne tarife:

a) Korekture tiskovnih in stvarnih pogreškov v novih tarifnih odredbah naj se nemudoma objavijo s tem, da stopijo v moč z dnem 1. oktobra 1925. Kot primer navajamo izuzetno tarifo br. 19, ki mora pravilno navesti, da važi od svih do svih stanic graničnih prelaza. Ker so pomotoma v tekstu izostale besede iz graničnih prelaza, se je izvoz važnega eksportnega produkta iz tega tarifnega broja podražil nampram dosedanjemu stanju na 276 odstotkov, nampram novemu lokalnemu prevozu na 318 odstotkov.

b) Izvedejo se naj istotako z veljavnostjo od 1. oktobra 1925 vse potrebne korekture v prilog Sušaka tako, da se ne podražijo dosedanjí prevozní stroški in da dobi Sušak tarifarno prednost pred Reko.

c) Ležarina in stojnina naj se za območje direkco državnih železnic v Ljubljani določi v skladu z dejansko potrebo prometne službe.

4. Socialna zakonodaja in socialno zavarovanje.

a) Glavna skupščina Zveze industrijcev pozivlja kraljevo vlado, da končno ugotovi na številnih zborovanjih gospodarskih korporacij soglasno sprejeti in stvarno utemeljeni zahtevi po reviziji zakona o zaščiti delavcev, zakona o inspekciji dela ter zakona o zavarovanju delavcev, ki se naj izvede ob sodelovanju organizacij delodajalcev, delavcev in nameštencev.

b) Zlasti opozarjamo kraljevo vlado na nujnost reforme bolniškega in nezgodnega zavarovanja delavcev. Zahtevamo decentralizacijo izvajanja zavarovanja, ker so dosedanje izkušnje jasno pokazale, da je centralistično izvajanje zavarovanja po Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu neracionalno in smotno zavarovanja samemu v opasni meri kvarno. Zahtevamo, da se podeli okrožnim uradom za zavarovanje delavcev vsaj glede izvajanja bolniškega zavarovanja popolna avtonomija.

c) Pozivljamo Ministrstvo za socialno politiko, da strogo pazi na to, da se imovina nezgodno zavarovalne panoge plodono nalaga tako, da je zažameno kritje zakoniti obveznosti ter se ne uporablja za investicije, ki ne nudijo predpisane obrestovanj.

Po soglasnem odobrenju referatov in sprejetju resolucij je predsednik Zveze zaključil glavno skupščino.

Proti odedelostvi

VILFANOV

Kar priznavajo vsi strokovnjaki: Dobiva se v vse lekarnah in drogerijah. Proizvajal: Kem. pharm. laboratorij Mr. D. VILFAN, ZAGREB, ILICA 204

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:

Četrtek, 15. oktobra: Iligenija na Tavridi.

Red D.

Petek, 16. oktobra: Periferija. Red F.

Sobota, 17. oktobra: Pegica močega srca.

Red B.

Nedelja, 18. oktobra: Zimska pravljica. Izv.

Ponedeljek, 19. oktobra: Periferija. Red E.

OPERA:

Zučetek ob 20. uri zvečer.

Četrtek, 15. oktobra: Zaprti.

Petek, 16. oktobra: Mrtev oči. Red A.

Sobota, 17. oktobra: Hoffmannove pripovedke. Red C.

Nedelja, 18. oktobra: Nabor — Povratek.

(Premijeri.) Izven.

„Zimska pravljica“

Marija Vera je svoji Iligeniji dodala med roki novo čast in slavo s Hermiono. Desdemona — Imogen (iz igre »Cymbeline«) — Hermiona: to so tri blesteče žene, idealne žene, kakor si jo predstavlja Anglež. O Hermioniji pravi neki britanski estet: Dostojanstvo brez ponosa, ljubezen brez strasti, nežnost brez slabosti. Georg Brandes pa dostavlja: »Kot kraljica, soproga in mati ima veličanstveno ljubeznivost, ljubko preprostost, nepriljubeno ovladavanje same sebe«. Shakespeare je najviše cenil take žene, zanesljive absolutno, žene, katerih ljubezen in zvestoba se ne ganeta. Čitudi jih edino ljubljani mož v strašni zmoti surovo pošlje na Olgato. To popularno kraljico, ki so jo premnoški slikarji že skušali obrizati v idealnih ženskih glavah, je Vera ustvarila z umetnostjo, ki je pesnikovo figuro izbrala. Zdal, po Iligeniji in Hermioniji, bodo mnogi morda izpoznali, kakšno pridobitev je naš oder vjel s to svojo — prvo resnično — tragedijo in budo razmišljal, da se tragediji naj ne dajejo vloge, ki niso zanjo, kakor se je doslej večkrat zgodilo ob pomankanju klasičnega repertoarja.

Le var je zelo dober Leontes, tudi nepogrešen na tem mestu (pri premieri se ni je zdel nekoliko ubit od obeh generalnih skušen), ki sta bila tekot zadnjih 24 ur pred predstavo). Da spomina na Othello, je naravno. Saj obstojata tudi tukaj tri paralele: Othello — Posthumus (»Cymbeline«) — Leontes. Le da je Leontes ljubosumen brez vsakega tujea vplivanja, zgolj po barbar-skemu absolutizmu, kakor je bil še lasten renesančnim knezom in ga je Shakespeare lahko šestkrat sam opazoval.

Medvedova je po svojem, nekoliko rezekm načinu kakor ustvarjena za Pavlino, to veleopurno, tako izredno simpatično ženo, to posebno vrsto človeka med Shakespeareovimi ženskimi značaj. Zdrava, odkrita, neerotična žena izvrstnega srca; ena takih, s katerimi more o tudi možje gojiti dolgoletna prijateljstva, ki ne preidejo v kaj drugega.

Sarčeva je razvila vso svojo ljubkost, vso svojo nežno lepoto in mehki glas kot mlada Perdita, druga popularna figura iz »Zimske pravljice«. I o njej velja, da bi jo komaj mogli pogrešati na tem mestu. In krasno oblačilo nosi koncem igre.

V Skrbinskih je našel češki kralj (Poliksenes mu je ime, pa je češki kralj!) ponosnega reprezentanta. Režija naj bi mu pa vseeno omislila tedaj, ko se maskira, da bi ga sin ne izpoznal, drugo brado. Če pravi: »Tako mi moje bele brade« — pa nosi črno, je to vendar malo neprilichno, bi dejal. Sploh naj bi se njegovo in Camillovo maskiranje nekoliko verjetneje zgodilo. Ali je treba, da jima izpod plaščev povsodi gleda dvorjansko oblačilo, ki ju mora princu Florizelu gotovo takoj izdati? Sklicavanje, da je to itak pravilnica, bi bilo zelo neumestno.

Navedeni češki princ z imenom Florizel (kakoli neki so si na Angleškem tedaj predstavljal Češko) je Jan, ki je vnovič pokazal, da smemo nani stavljati mnogo nad. Ugajal je še bolj, nego v »Iligeniji«. V zadnjih prizorih bi mu želel dolgo haljo, nekak ornat, ker nastopa prav oficijelno kot princ. Zraven Perdite izgleda neznan.

Rogoz je številka zaka. Ima »clowna«; tako so tedaj imenovali komika. Njegov tatiški lopov Autolucus je briljanten. Pred Shakespeareom je bil clown igram dodan čisto neorgansko. Zbičal je za surovejši del

občinstva razne šale in aktualnosti, ki niso bile z igrjo v nikaki zvezi, in je nastopal kot nekaka medaktna produkcija. Shakespeare, vedoč da ga ljudstvo zahteva, ga je pridržal, toda vpletel v dejanje. Rogoz je s svojo kreacijo zadel prav to, kar so tedanjí pesniki s tako figuro nameravali.

Igra ima še drugega »clowna«. Pri nas se imenuje samo »ovčarjev sin«; a v Izvirniku stoji: »Clown, njegov (ovčarjev) sin«. Torej še en Pavliha. Ne bilo bi napak če bi ga Zupančič, zvest izvirniku, razval »Pavliha«, njegov sin. S tem bi tudi občinstvo pripravil na to, kar ima od te vloge pričakovati. Igra ga Peček in razvija neko suho komiko, ki ni slaba. Njegov oče je pa Plut, ki tudi ni sl. b. dasi »Plutsko« steropten. Naj bi poskusil bli komičen, ne da bi obligatno govoril s »knedelnoma« v grlu. Saj to ni tako zelo za smeh; posebno sta prav dobra tudi Gregorica in Povhe (sicilski dvorjana Camillo in Autolucus); Kralj pa ima kot sodnik le en prizor pasivno vlogo.

Zvezo med zelo različnimi oddelki in šestletni premorom ustvarja alegorična oseba »Čas«, stavec z dolgo belo brado in pešeno roko. Govori ga Lipah. Zeleti je, da stopi pred zastor tako, da mu žaromet ne bo sijal le na prsi, nego na lice, ki je ostajalo po nepazljivosti v senci.

Mladega kraljevčica Mamlija, ki umre že v prvem delu igre iz bolesti nad nesrečo matere, je prav brhko igrala V. Juvanova; je premočno fantovsko izgleda in preveč žensko se giblje in hodi Čudno, da je Shakespeare tega ljubelega dečka, ki ga je obdal s čarom na večje presrečnosti, pustil kar tako umreti in da se ga niti h koncu nihče več ne spominja, ko se vse drugo tako lepo vredi. — Shakespeare je znal inteligentne in ljubeznive otroke risati s posebno ljubeznivostjo; morda zato, ker ni nikdar prevlekel smrti lastnega sina Hammeta (tudi »Hamlet« je krščen morda po njem), ki mu je umrl, star 11 let. Izmed vseh oseb v vseh pesnikovih delih najganjlivejša je morda mali šček Macduffov v »Macbethu«, ki tako krasno govori z mamico, a potem pridejo morilci.

Kot komični šarži, ki je bila zelo dobra (pri generalni skušnji še boljše maskirana radi komičnega nosu), omenjam večjara; imel ga je Kosič, ki je pravzaprav menda glediški inspicient.

Vsem drugim bodi izrečena pavšalna zahvala za njihov trud. Premnogo jih je, da bi mogel vse poimensko omenjati. V kostumu se je odlikoval Danilo kot češki dvorjan Arhidamus, na drug način pa pastarica Dorkas (Gorjupova), ki se je izpremenila v punčaro ogromne debelosti.

Če bi bilo mogoče, bi želel, da ne bi v drugem delu tisto drevo, ki stoji sredi odra, pri plesu seljakov v taktu prikimalo. In še eno: Spominjam se, da so se v »Adroku« in njegovem levu podili prav čedni oblaki čez nebo. V začetku II. dela »Zimske pravljice« slišimo velikanski piš viharja, govori se o nevihti, nebo kaže raztepete, od burje gnane oblake. Toda — ne ganejo se z mesta. To občutno kvaril učinek sicer prav dobro sestavljene divje pokrajine. Naj si jo iz opere izposodijo dotični aparat: nedostatek se je splošno in močno občutil po vsem občinstvu.

Mladinska glasbena predavanja. Ta institucija, ki jo je pri nas z največjim uspehom in z izredno lepim obiskom vpeljal konservatorijski profesor Karej Jeraj, zaznamuje letos svojo III. sezono. Za letošnjo sezono pripravil je gospod profesor izredno zanimiv repertoar. V posameznih predavanjih hoče podati naši mladini glasbo raznih velikih evropskih narodov. Na prvem predavanju v nedeljo dne 18. t. m. ob 11. uri dopoldne poda »Glasbo Rusov«, katero zastopajo skladatelji mlajše generacije Aleksij Winkler ter ruski klasiki Čaikovski, Cesar Cui, Grečaninov in Musorgski. K posameznim točkam tega izredno zanimivega sporeda, kakor tudi k odličnim sodelovalcem se povrnem v jutrišnji številki. Danes opozarjam starše naše mladine, da pripravljajo svojim otrokom obisk teh predavanj.

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Odslej redne vaje: v sredo ženski, v četrtek moški, v ponedeljek mešani zbor. Dobre pevke in dobri pevci, ki ne pojo v nobenem drugem društvu, se sprejemajo v zbor. — O dobrot. 1785n

Politične vesti

Filijalka Hipotekarne banke in po slaneč Pucelj. V »Kmetem listu« se poslanec Radičeve stranke Ivan Pucelj huduje na demokratsko časopisje, češ da je ono spravilo v svet vest, da bo delokrog na novo ustanovljene filijalki Hipotekarne banke obsegal tudi vso Slovenijo. Pravi da takšna namera sploh ni nikdar obstojala in da je to njemu nasproti ugotovili sam minister dr. Krajač. Da se g. Ivan Pucelj ne bo preveč razburjal o slazeh, ki jih baje troši demokratsko časopisje, mu povemo na uho, da je vest o filijalki Hipotekarne banke v Zagrebu, v katere delokrog bi naj spadala Slovenija, priobčil zagrebški »Jutarnji list«, o katerem morda tudi g. Ivan Pucelj ve, dasi je še novopečen radičevac, da je polslužbeno glasilo njegove lastne, to je Radičeve stranke.

Poset čehoslovških poslancev v Jugoslaviji. Po končanih skupščinskih volitvah na čehoslovškem prireditel čehoslovški narodni poslanci poset Jugoslaviji. Posetijo vsa važnejša mesta, zlasti Beograd.

POZOR!

Opozorjate se, da eden par nogavic z žigom in znakom (dečo, modro ali zlato) „ključ“

traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in preprečite se. — Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene

Julijska krajina

— J. Collarich pred porotnim sodiščem. Vrstilo se pride, ki podajajo več ali manj važne izjave. Napram policijskemu poveljniku Mangaldi je Collarich po aretaciji tajil, da je on umoril Del Monte, rekoč, da je bil takrat na Opčinah. Policija je bila na jasnem, da gre za večjo skupino hudodelcev. Kako so bili ti predrzni, se vidi iz tega, da so si upali prirediti v gostilni Brojni veliko pojedino, pri kateri so se obnašali skrajno razposajeno. Orožniški kapeitan Mollica je pa povedal podrobnosti o zasledovanju Collaricha in njegovih tovarišev. Collarich mu je priznal umor nesrečne Del Monte. Ko je bil Collarich v Battistigevem stanovanju, mu je bila Battistigeva žena vedno bolj všeč in slednjič jo je zapeljal. Battistig ga gleda po strani, Collarich pa se mu smeja. Ivana Del Monte, sestra umorjene, je zaključila, ko je šla mimo Collaricheve kletke v dvorani: »Nesramen morilec! Collarich je bil posvremen in se za njo niti zmenil ni. Predsednik vabi Del Monte, naj bo mirna, ali ona odgovarja, da ne more molčati. Z jokom odide iz dvorane in tudi oče Del Monte si briše solze.

— Inženirski izpit je napravil v Zagrebu gosp. Fran Stepančić iz Temnice na Krasu.

— J. Na Vrsnem pri Kobaridu priredi mlado prosvetno društvo v nedeljo 18. t. m. svojo prvo prireditev. Na sporedu je več Gregorčičevih pesmi.

— J. Grozna nesreča se je zgodila pri prehodu čez železniško progo pri Miljah. Kmet Anton Ražman se je peljal od doma v Milje. S svojim vozilom, v katerega je bil vprežen osliček, je prišel na progo ozkotirne poreške železnice v Lazaretu. Opazil pa ni vlaka, ki je prišel iz Trsta. Stroj je zadel v vozček in ga razbil. Ražman in njegova žena, ki sta bila na vozu, sta padla na tla. Žena je bila takoj mrtva in vsa razmesarjena. Ražmana pa so težko ranjenega in na pol živega pripeljali v tržaško bolnico. Osliček je ostal nepoškodovan.

Sokol

— Sokolsko gledališče v Radovljici vzprizori prihodnjo nedeljo dne 18. t. m. ob pol 4. popoldne veseligriz iz vaškega življenja »Vozel«, ki je dosegla na vseh odrih priznanje. 1782n

Barvni trakovi, ogljeni, indigo in povošeni papir, hektografični zviti in aparati, podloge za stroje pri Lud. Baraga, Sclerburova 6| Telefon št. 980

V. I. Križanovska: V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

Ves čas med zajtrkom sta se dami prijateljsko zbadali. Potem se je Lizeta odpravila, Pieretta je pa velela primesti plašč in rokavice. Ko je popravljala pred ogledalom klobuk, se je s kritičnim očesom ogledala in zasepetala:

— Paziti moram na svojo hojo in kretnje. Ta kača, Mercandie, je dejal nekoč, da lahko med množico žensk spozna koketko po hoji in po načinu, kako se guga v bokih. Moram se tega odvaditi. Postati hočem vsaj na zunaj poštena ženska in vse storim, da se mi bo že na prvi pogled poznalo resnično dostojanstvo.

X.

Drugo jutro je šel Supramati v tajno sobo pogledat, kako in kaj je z Liliano. Ležala je še vedno nepremično, vendar pa je bilo njeno dihanje normalno in na obrazu se je pojavila rdečica. Zelo rad bi si ogledal rano, pa ni smel sneti obveze, zakaj v Ebramarjevem navodilu je bilo prepovedano brez tehtnega vzroka vznemirjati bolnico, dokler se sama ne prebudi.

Iz skleda se je še vedno širila oživljajoča v

Ko je prišel v sobo drugo jutro, je spala Liliana mirno, kakor da je povsem zdrava. Njena lica je pokrivala rdečica in v spanju se je krastotica celo obrnila na drugo stran. Supramati je previdno razvezal obveze, ki so ovirale spečo v gibanju, potem se je pa spomnil, da jo bo treba obliči, kadar se prebudi.

Najbrže je Liliana že poprej stanovala tu in mora torej nekje imeti svoje obleke. In res, ko je temeljito preiskal sobo, je našel omaro in predal, v katerem je bila ženska obleka.

Supramati je poiskal perilo in domačo obleko ter položil oboje na pručico kraj postelje. Na mizo je postavil čašo vina, sadje in prigrizek za slučaj, če bi se Liliana prebudila ponoči in bi hotela jesti. Nato se je vrnil v svojo sobo, legel na divan in prižgal cigaro. Veselilo ga je, da mu še do naslednjega dne ne bo treba imeti na vratu vikonta z njegovo čedno družbo, h kateri se je prištevata tudi Pieretta.

— Moj Bog! — je pomislil. — Kako zoprno so vse te nesramne, podle kokotke in brezvestni vikont, ki mi ž- preseda s svojo vsiljivostjo in požrešnostjo. Stavim glavo, da mi vsiljuje te pojedinke samo zato, da bi me lahko pošteno oskubel. Če bi vedel, da se ga na tan način odkrižam in da bom imel mir pred njim, bi z veseljem poravnal njegove dolgove

Polagoma so se začele Supramati je misli zopet sukati okrog Liliane. Treba je bilo premisliti, kako bi se dalo utajiti ajeno bivanje v dvorcu in zavezati zlobne jezike, ki se gotovo oglašijo, čim bi se Liliana pojavila. Končno je sklenil odpeljati jo po stranski ulici in poskrbeti za njeno bodočnost. — Morda se pa omoži in začne novo, pošteno življenje, ker se ji ne bo treba več prodajati. Pa tudi šola, kamor ji je poslal Narajana, je bila najbrže tako temeljita, da bo Liliano enkrat za vselej minilo veselje do razuzdanosti, — je dejal Supramati sam pri sebi. — Sicer je pa tudi pravičeno, da ji dam iz Narajaninega premoženja primerno odškodnino za grozne muke, ki jih je morala po nedolžnem trpeti.

Zadovoljen s svojim sklepom je šel Supramati spat.

Ko se je precej pozno zbudil, je zaslišal v sosedni sobi korake in škripanje, kakor da hoče nekdo odpreti tajna vrata. Supramati se je hitro oblekel in odprl vrata, ne da bi klical služkinčad. Salon je bil prazen, iz spalnice je pa pihal vetrič in majal spuščeno zaveso.

Supramati je pogledal v sobo in opazil Liliano, ki je stala pri odprtem oknu. Kazala mu je hrbet. Bila je v domači obleki in lepo, umetniško počesana. Nekaj časa jo je molče gledal, potem je pa odgnil zaveso in stopil v spalnico

Ko je Liliana zaslišala korake, se je naglo obrnila in njene oči so se zasvetile v taki divji jezi, da se je Supramati nehote ustavil. Videč pred seboj neznanca, je stopila korak nazaj, prebledela in se naslonila na okno. Poznalo se ji je, da je zelo presenečena. Sama ni vedela, kaj naj počne.

Ta neodločnost pa ni trajala dolgo. Drhteč od razburjenja je stopila nekaj korakov naprej in zakričala v neposipni jezi:

— Kje je on? Kje je krvnik, ki me je tako neusmiljeno mučil? Mar mu je upadel pogum, ker se boji osvete? O! to je naravnost strašno, — je dala vsa iz sebe in si prišla z obema rokama za glavo. — Je-li na svetu sploh kazen, ki bi odtehtala vse pekleanske muke, katerim me je podvrget ta tiran?

— Pomirite se Liliana! Tistega, ki vam je storil tako krivico, ne boste več videla. Stopil je pred večnega sodnika, ki je strašnejši kot človeška osveta. Narajana je umrl. Slučajno sem prišel na sled njegovemu zločinu in v Indiji so me naučili, kako vas lahko obudim.

Razburjena Liliana ga je molče poslušala.

— Kdo pa ste vi, plemeniti neznanec? — je zasepetala.

— Narajanin mlajši brat, ki hoče po svojih močeh popraviti to, kar je zakrivil pokojni princ

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1925.

— Kaj pa to pomeni? Iz Beograda nam poročajo: »Pred kratkim so se tu mudili trije slovenski duhovniki pod vodstvom nekoga dekana, da navežejo stike s srbskimi politikmi. Prihod teh duhovnikov v Beograd je v političnih krogih vzbudil veliko pozornost. Zaprte se, da narašča med slovensko duhovščino nezadovoljnost s politiko klerikalne stranke in da imajo dr. Korošec, dr. Kulovec, Smodej, dr. Hohnjec in Skulj polne roke dela, da uduše odpor v duhovniških vrstah.« — O stvari smo se informirali in dognali, da je beogradska vest resnična. Število onih duhovnikov, ki revoltirajo proti politiki SLS, stalno narašča, zato prirejajo zgoraj navedeni poslanci-duhovniki zaupne sestanke, omejene zgolj na duhovnike, na katerih pesti svoje stanovske tovariše na vse načine, naj ostanejo zvesti SLS in njenemu vodstvu. Da je to težak posel, je umevno. Večinoma se je še posrečilo obdržati duhovnike na vrvi SLS samo na ta način, da se jim zagotavlja, da se že v kratkem spremeni politična situacija in da zaključijo SLS v najbližnji bodočnosti sporazum z radikali in radičevci in vstopi v vlado. Tudi škof dr. Jeglič je pridno na delu, da prepreči nevarnost, ki grozi SLS. Razposilja duhovnikom pisma, v katerih jim zabija brezpopojno pokorščino in jim grozi s težkimi kaznimi, ako bi se ne podreli njegovi volji in njegovim navodilom. Besedilo takega pisma priobčujemo včerajšnje »Jutro«. Iz vsega tega je razvidno, da je jela proti SLS revoltirati celo duhovščina. Ako bi se ne držal v šahu škof, bi bila revolta že splošna. Veliko vprašanje pa je, ako bo se dala duhovščina trajno terorizirati. Poset treh duhovnikov v Beogradu prča, da se je jela rušiti disciplina i v duhovniških vrstah.

— Kraljeva bolezen. Kraljeva bolezen je povsem lahke narave. Zato se ne izdajajo nikakršni zdravniški bulletini. Po poročilih iz Topole ostane kralj še dva dni v postelji. Zdravstveno stanje je povsem povoljno.

— Kraljica odpotovala v Bukarešto. Po poročilu iz Beograda je snoči odpotovala kraljica Marija v Bukarešto.

— Šumadija prestolonasledniku. Na inicijativu nekaterih uglednih meščanov Kragujevca je bila izdelana in vojno i tehnično nemu zavedu krasna sablja, ki jo podari posebna delegacija v imenu Kragujevca, odnosno Šumadije prestolonasledniku Petru. Sablja predstavlja veliko dragocenost. Pas je zlat, klinja iz najfinjšega jekla, ročaj pozlačen, levje oči na ročaju pa iz dveh briljantov. Obenem s to sabljo se izroči prestolonasledniku tudi umetniško izdelana diploma, ki ima poleg napisu zgodovino srbskega rodstva in osvobođenja. V delegaciji, ki izroči prestolonasledniku to krasno darilo, so bili izvoljeni M. Jević, J. Vasović in S. Maksimović.

— Financiranje naših gledališč. Prosvetno ministristvo se že dalj časa peča s problemom financiranja naših gledališč. Jasnno je, da je zboljšanje položaja naših gledališč odvisno od rešitve tega problema tem bolj, ker so z redkimi izjemami vsa gledališča v denarnih stiskah. Že spomniti je bila v Beogradu konferenca upravnikov vseh gledališč, ki je imela namen izdelati načrt financiranja. Kmalu potem je načelnik umetniškega oddelka Branko Senoa po naročilu prosvetnega ministra pregledal nekatera oblastna gledališča. Bil je v Splitu, Sarajevu, Novem Sadu, Osijeku in Mariboru, kjer je podrobno proučil razmere takojšnjih gledališč. O rezultatu inspekcije bo poročal prosvetnemu ministru ter mu stavil praktične predloge o financiranju gledališč. Letos namerava prosvetno ministristvo uvesti namesto starega, za vsako gledališče posebnega načina financiranja nov, povsem enoten način. Do končnih sklepov glede financiranja gledališč pride na konferenci, ki se skljuje v kratkem v prosvetnem ministristvu. Z rednim in enotnim financiranjem bo omogočeno vsem gledališčem normalno delovanje.

— Napredovanje v učiteljski službi. Na predlog ministra prosvete so pomaknjeni s kraljevim ukazom v višjo položajno skupino sledeči učitelji: v II.1. Ema Zamejčeva — Hrastnik; Ana Grebenčeva — Sora; Dragotin Gregorc — Toplice; Fr. Zagorc — Kostanjevica; Ignac Zaplotnik, veroučitelj — Ljubljana; Jos. Velkavrh — Trbovlje; Eleonora Korošičeva — Trbovlje; Anton Fakin, strok. učitelj, Ljubljana, in še 10 odst. po čl. 7. čin. zak. v II.2. Ana Kleinsteinova — Polhov Gradec; Maks Komar — Stranje; Anton Povše — Podbrezje; Ida Strajnerjeva — Trbovlje; Edvard Vidic — Reteče; Marija Hrčičeva — Radovljica; Julij Majer — Dob; Elizabeta Zupančičeva — Mokronog; Ivan Stenovec — Domžale; Antonija Albrechtova — Mekinje; Ciril Vežjak — Veliki Podlog; Marija Paplerjeva — Zablanka; Pavla Ribaričeva — Planina; Pavi Rakek; Ana Hirsmanova — Bescica; Pavel Podobnikar — Podlipa; Stefanija Grudnova — Ljubljana; Avgust Berglez — Ljubljana; Viktor Lapsajner — Notranje Gorice; in Pavel Kunavec, strok. učit. — Ljubljana, in 10 odst. po čl. 7. čin. zak.

— Držnost italijanskega prefekta v Zadru. Povodom otvoritve deškega zavetišča je zadrski prefekt Basile imel govor, v katerem je poudarjal, da treba celo Dalmacijo, ki je italijanska, vrniti Italiji, in ako to ne gre zlepa, se mora zgoditi pa s silo. Zadrski prefekt torej napoveduje Jugoslaviji vojno. Kaj take ljudi pošilja Italija v službo na mejo?

— Naš tobak v Lvovu. Monopolna uprava je poslala pred nekaj dnevi naš najboljši tobak na mednarodno izložbo v Lvovu.

— Pašičev povratek. V včerajšnjem uvodniku pod tem naslovom je tiskarski skrat v 12 vrstah od zdojaj v prvi koloni izbrisal iz konteksta tri besede in s tem spalčil smisel dotičnega stavka. Stavke: »Uvidevajoč ta nezlomljiv njegov odpor, so činitelji, ki so menili, da bodo v Pašičevi odsotnosti z lahkoto uveljavili svoje nadaljne brezuspešne poskuse...« bi se moral pravilno glagati: »Uvidevajoč ta nezlomljiv njegov odpor so činitelji, ki so menili, da bodo v Pašičevi odsotnosti z lahkoto uveljavili svoje nadaljne brezuspešne poskuse...« V 29. vrsti v isti koloni se ima beseda »najbogohotnejše« pravilno glagati »najbolj oboje«.

— Vpokojitev. G. B. Andoljšek, mnogoletni šolski upravitelj v Litiji, je šel v pokoj. Pri tej priliki ga je imenovala trška občina za častnega občana.

— Skupščina Narodnega ženskega saveza, ki obseva vsa društva in organizacije srbskega, hrvatskega in slovenskega žensstva, se vrši letos v dnevih 18. in 19. 10. t. m. v Skopju. Na dnevnem redu je poleg običajnih upravnih točk in volitev tudi poročilo s kongresa v Washingtonu (Al. Stebi), ustanovitev fonda v zaščito deklek, predavanja o izenačenju ženskih in moških sorodnikov v dednem pravu (M. Vlačičeva), o enakosti moškega in ženske (Dar. Ledererjeva) in o socialni in kulturni nalogi ženskih društev (Katar. Jočičeva). Na kongres v Skopju se je večeraj popoldne odpeljala 11 dam iz Ljubljane in 1 iz Kranja, katerim se v Zagrebu pridružijo Hrvatice, v Beogradu in drugod pa Srbinje, da dospo skupaj v Skopje. To je prvi kongres Jugoslovenk v Južni Srbiji, kjer vlada zanj veliko zanimanje.

— Koroški dan. »Jugoslovenska Matica« sprejema iz vseh strani naše kraljevine poročila o prireditvah, ki so se vršile dne 10. odnosno 11. oktobra. Mimim srem in s ponosom lahko trdimo, da se o nobenem našem nacionalno - političnem vprašanju ni razpravljalo s toliko vneto in na toliko kraih, kakor ravno o koroškem vprašanju minulo soboto in nedeljo. Matici se je posrečilo zainteresirati najširši krogi za naše zaslužnjene brate in to z izredno lepim uspehom. Prepričani smo, da ostane to zanimanje tudi v bodoče in nas najde popolnoma pripravljene, ko nas pokliče čas za to.

— Jesenice. »Koroški večer« »Jugoslovenske Matice«, ki smo ga priredili dne 10. oktobra zvečer, je nad vse sijajno uspel. Nad 600 prijateljev zaslužnjene naše Koroške je že pol ure pred začetkom akademije do zadnjega kotička napolnilo prostorno risalnico tukajšnje osnovne šole. Zanimanje je to oni, ki niso prišli že pol ure pred začetkom, so se morali zadovoljiti s prostori na hodniku pred dvorano. Vse točke obširnega programa — saj je trajala prireditev nad dve uri — posenbo pa izvajanja glavnega govornika koroškega rojaka g. kateheta K. r. a. s. n. e. ki je nam orisal iz svojih še svežih spominov vsi veličino hoi in trpljenja koroških bratov, so bile deležne zaslužnega priznanja od strani zbranega občinstva. Marsikatero oko se je zaresilo, ko je močan zbor 400 pevcev pod vodstvom pevovodje g. inž. L. e. s. k. o. v. s. k. a. odpel vedno lepe koroške narodne in ko sta učenci meščanske in osnovne šole deklarirali Gregorčičevi pesmi: »Na potujočih« in »V naši dom«. Dvignilo je celo prireditve po posebnem sodelovanju polvoštevne godbe Katoliškega delavskega društva in izurjenega tamburaškega zbora izobraževalnega društva »Edinostni«. Take prireditve Jesenice že dolgo niso videle. Podružnica Jugoslov. Matice i lahko zadovoljna z doseženim uspehom, posemno tu z materijelnim. Jesenščani, kadar bo Vas Jugoslovenska Matica zopet pozvala, pritecite zopet vsi!

— Brežice. Odbor podružnice Jugoslovenske Matice v Brežicah se zahvaljuje vsem narodnim društvom ter od njih doleženim govornikom, ki so bodrili v lepih besedah zbrane množestevine manifestante, kakor tudi posameznikom, ki so pripomogli pri »Koroškem dnevu« do lepega moralnega in gmetnega uspeha. Izrečena zahvala gre pa dramatičnemu društvu za vprizoritve igre »Na smrt obsojeni«, katera je bila kljub kratkemu času nepričakovano dobro vprizorjena, nadalje godbenemu klubu ter učencam in učencem meščanske šole za krasne deklaracije in pozitivno nabiranje darov pri »Dinarskem dnevu«.

— Dalmacija — Kalifornija. Ameriški vseučiliški profesor G. Schotwei je predaval v Beogradu o mirovnih vprašanjih. Uvodoma je navedel mnoge geografske slivnosti Jugoslavije s Kalifornijo, katera samo nima take krasote, kakor je Dubrovnik. Dalmacija je divna ali potrebuje nujno gospodarskega dvigalnika. Kralj je rekel v Splitu: »Vrijeme nas ne čeka, a život ne pita«. Torej na delo za ekonomski procvit Dalmacije, potem bo ta dežela druga Kalifornija.

— Povratek zagrebiškega Kola iz inozemstva. Včeraj ob 3. jutnja so preko Ljubljane prispeli člani pevskega društva »Kolo« v Zagreb. »Kolo« je bilo na koncertni turneji v Švici, Franciji in Italiji. Na glavnem kolodvoru je zagrebiško prebivalstvo priredilo nosilec naše pesmi v inozemstvo iskrene ovacije.

— Naši rojaki v Ameriki. 22. septembra je nenadoma umrl rojak Ivan Belčar, doma blizu Gorice. Delal je pri topljenju svizca ter se zastrupil s svinčevimi hlapi. Bolehal je več let. Zapušča v Ameriki štiri otroke in ženo, doma pa sina in hčer. — Dne 20. septembra je strela ubila Ignacija Zelezničarja. Bil je zaposlen pri fla-

kovanju ceste blizu Geneva, O. Nastala je nevihta in delavci so iskali zavetja pod bližnjim drevesom. Nenadoma je udarila strela in Zelezničar se je zgrudil mrtve na tla. Ostala dva tovariša sta ostala nepoškodovana. Star je bil 54 let. Zelezničar je bil doma iz fare Cerklje na Gorenjskem. — Dne 18. septembra je umrl v 43 letu starosti Matija Krastar, doma iz St. Jerneja na Dolenskem. Dan poprej je še delal. Postalo mu je slabo in kmalu na to je umrl. V Ameriki je bil 25 let. Zapušča ženo in 4 hčerke. — Med št. Kotljarem in And. Kovacem je vladalo veliko sovraštvo. Slednji je Andrej Kovac pri železniški jeklarski tovarni v Pueblu ustrelil 31letnega Kotljara. Ta je umrl v bolnici, Kovac pa aretirani Kotlar in Kovac sta si bila sva. Ka. Kovac pravi, da ga je Kotlar nekdo pretepel do nezvesti in da ga je hotel ustreliti. Zato je on segel po samokresu in ga sprožil na Kotljara. — V Ciceru III. je umrl g. Edvard Arko, po domače Miklovc, star okoli 70 let. Doma je bil iz Ribnice. V Ameriki je živel 35 let.

— Velik potres v daljavi. Observatorij pod Triglavom nam javlja: Dne 13. t. m. so beležili potresomerji tu pod Triglavom jako razočno kakih 6500 km oddaljeni potres.

— Litija. V nedeljo, dne 18. okt. t. l. vsi v Sokolski dom, kjer uprizaro Udrženje vojnih invalidov podružnica v Ljubljani veselo igro »Tit Grom« in sicer zvečer ob 8. uri. Po igri istotam prosta zabava z bogatim sporedom. Sodeluje prvovrstni orkester. Ker je domos prireditve namenjen podpornemu skladu v prireditve božičnih revnij članom in članicam, prosimo obilne udeležbe. Torej brez razlike vsi k invalidski prireditvi, da pokažete sočutje do revnih vojnih žrtvic, ki so darovali svoje najdražje v blagor naše domovine. 1774 n.

— Prvi svet. V noči med 14. na 15. t. m. je med silnim nalivom, grmenjem in treskanjem zapadel na vseh naših hribeh sneg. Imela ga je celo Smarna gora. Jutraj smo zagledali vse bližje gorovje in hribovje okrog Ljubljane pobejeno, tako Krim, Golo Kurešček itd. Temperatura je silno padla toda danes zopet sije solnce, vendar pa je najbrž konec prijetnih, toplih jesenskih dni.

— Stoletnik. V dalmatinski Podgori živi Simun Kurtić rojen 15. oktobra 1825. Mož je proslavil 15. t. m. svojo stoletnico, čil, zdrav in svež se za delo. Vse svoje življenje se je izogibal kvarilne pičice in jedi. — Kdo je poznal Louisa (Luka) Jakšića? Dne 9. septembra 1916 je smrtno ponesrečil v Ameriki kot delavec pri New Jersey Zinc Company Louisa (Luka) Jakšić. Po pokojniku bi se dobila odškodnina, ako je zapustil za to upravičene sorodnike. Ker pa ni znano, odkod je bil ponesrečen doma, niti če je zapustil sorodnike, zato se poziva vsakdo, ki mu je kaj znano o pokojniku in njegovih sorodnikih, naj sporoči naslov izseljenškemu komisarijatu v Zagreb, Kamenita ul. 15.

— Spolnoročno priporočeno pismo. V. Ale. rija Christiani, soproga graškega zobozdravnika, začasno bivaajo v Domžalah, je dobila od moža obvestilo, da ji pošlje v priporočeno pismo 2 holandska bankovca po 25 gld. in 6 bankovcev po 100 Din. Priporočeno pismo je sicer prejela, toda brez denarja.

— Nerodna tekma. Sloveč Bernard iz Brezovice in Leon Jerovec sta tekmovala v metanju diska. Pri tem je Jerovec vrge disk tako nerodno, da je priletel Slovku v glavo ter ga težko poškodoval.

— Domača zabava vinskih bratcev. 50-letni posestnik Anton Sterle in 28-letni kočar Martin Škraba, oba iz Matene pri Igu, sta skupno popivala. Ko je začel alkohol vreti, sta se sprla, segla vsak po svoj nož ter se začela prav po albansko obdelavati. Obja sta dobila precej težke poškodbe po vsem životu ter ležita sedaj v bratskem spoporu v javni bolnici.

— Z vojaško patrono se je igral 16-letni posestnikov sin iz Zg. Zadobrove Ant. Marolt. Patrona je eksplodirala ter Marolta precej močno ranila na desni roki.

Iz Ljubljane

— Volitve v obrtno in vzklčno sodišče v Ljubljani se vrše dne 18. in 20. oktobra 1925 in sicer volijo: I. volilni razred delodajalcev, oziroma podjetnikov v torek dne 20. oktobra 1925 ob 8. ure jutroja do 13. popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata, soba št. 22, na Mestnem trgu; II. volilni razred delavcev, oziroma delojemalcev v nedeljo dne 18. oktobra 1925, istotako ob 8. ure jutroja do 13. ure popoldne v veliki dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu, kakor je označeno na volilnih izkaznicah, katerim so že bile dostavljene vsem vpisanim volilnim upravičencem v njihove obrate, oziroma delavnice. Volilni upravičenci, katerim se vsled sprememb obratovahšča, oziroma bivališča niso moge dostaviti uradne izkaznice in volilne glasovnice, so označeni v uradnem razglasu, ki je nabit na deski na magistratnem poslopiu. Le-ti morajo dvigniti svoje izkaznice in glasovnice še pred volitvijo med uradnimi urami v mestni posvetovalnici soba št. 22 in na dan volitev v zgoraj označenih volilnih lokalih.

— Volitve v obrtno sodišče. Pomočnikski zbor gremija trgovcev v Ljubljani je v spoznanju z »Zvezo društev privatnih nametščencev Slovenije v Ljubljani« postavil za volitve v obrtno sodišče naslednje kandidate-nametščence: Za 2. skupino: Trgovski obrati: Prisedniki obrtnega sodišča: 1. Filip Turk, poslovodja trdnice Ant. Kršinar, Ljubljana; 2. Ivan Ucak, poslovodja trdnice P. Magdič; 3. Albin Omejc, trg. pom. trdnice Medić-Zanki, Ljubljana; 4. Vlado Pelan, književodja, »Obličnica«, Ljubljana; 5. Ivan Orel, uradnik, tr. Sarabon, Ljubljana; 6. Edvard Pinat, trg. pom. tv. Feliks Urban, Ljubljana. Namestnik obrtnega sodišča: 1. Franc Brumen, poslovodja tv. Hedžet & Koritnik, Ljubljana; 2. Josip Štrkel, uradnik tv. M. Hribernik; 3. Anton Butara, trg. pom. tv. Schneider & Varovšek, Ljubljana.

— Zastupljenje v šoli. V prvi c razred I. državne humanistične gimnazije v Tomanovi ulici je danes jutraj prinesel od doma neki učenec fiksast pastile, sredstvo, ki se rabi pri razčlenjenju fotografiranih slik. Učenec je delil svojim tovarišem pastile kot »sladkorčke«. Nekaterim jih je dal po 4 do 5, drugim po 1 do 2. Sedem učencev je zaužilo večje število teh pastil. Kmalu jim je postalo slabo in so začeli tožiti o velikih bolečinah v želodcu. Odpravili so jih z rešilnim vozom v javno bolnico. Tu so jim izprali želodec ter so še dopolnje zapustili zdravi bolnico. Zastupljeni so bili: 11letni Ciril Jančar, 10letni Zvonko Olup, 11letni Marcel Kroneger, 11letni Albert Petrin, 11letni Kamil Klusic in 11letni Vinko Urb.

Podaljšanje rogaške železnice do Krapine-Golubovca

Izmed novih večjih del, ki so postavljena v prihodnjem proračun in o katerih bi sklepala skupščina na eni svojih prvih sei, se nahaja tudi kot edina nova proga v Sloveniji podaljšanje proge Grobelno-Rogatec, od bivše deželne meje do Krapine in Golubovca.

Znane so nam ovire, ki jih je delala madžarska politika vpostavitvi medsebojnih gospodarskih stikov med jugoslovenskimi pokrajinami in ki je sistematično in dosledno onemogočala vsako zvezo med slovenskimi in hrvatskimi gospodarskimi krogi. Pomanjkanje teh zvez smo posebno težko občutili po prevratu. Zato je naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v dobrem razumevanju velike važnosti tega vprašanja že na svoji plenarni seji dne 5. junija 1923 na predlog zborničnega prev. predsednika g. J. Schreya sklenila, da se nujno podvzamemo vsi potrebni koraki, da se sprejme zgradba železniške zveze Rogatec Slatina—Sv. Rok—Krapina—Golubovac v investicijski program nujnih železniških zvez in se določijo potrebni krediti, da se more čimprej pričeti z gradbo Zbornična akcija je naša simpatičen odmev v vseh gospodarskih krogih, tako Slovenije, kakor Hrvatske, akcija se je pridno nadaljevala in ministristvo saobračaja je že lansko leto odredilo trasiranje in študijo te zveze. Danes stojimo tik pred realizacijo te za nas vevleže zveze. Ako bo skupščina sprejela predlog — upamo, da ne bo poslanca, ki bi glasoval proti — se začne z gradbo nove proge že spomladi.

Ta dograditev spoja je izredne važnosti tako iz krajevnih, gospodarskih, splošnih prometno-političnih in tudi iz strateških ozirlov.

V krajevnem pogledu bo ta zveza med rogaško krapinsko lokalno prinesla predvsem novo življenje našemu državnemu zdravilišču Rogaski Slatini. Naraven dotok letovisčarjev v Slatino je iz Zagreba, vendar si pri sedanjih zvezah marsikdo premisli potovati tja, ko mora enkrat ali dvakrat prestopiti in vedno čakati zvez, Krapinska zveza bi poživila tujski promet in dvignila rentabiliteto zdravilišča, ki ne mo-

re danes svojih modernih naprav in udobnosti v polni meri uveljaviti. Posebna pomena bi bila zveza za izvoz mineralne vode na Hrvasko in Slavonijo. Sedanji ovinek preko Zidanega mosta—Zagreba znaša 150 tarifnih kilometrov. Pri zvezi preko Krapine v Zagreb bo znašala razdalja le 90 tarifnih kilometrov. Tudi ostale industrije bi dajale tej železniški zvezi velik lokalni tovor. Tu je omeniti predvsem veliko steklarno v Straži pri Rogatcu, ki nad polovico svojih proizvodov prodaja na Hrvasko in dalje na vzhod. Ta odstotek bi se pri kratki direktni zvezi na Zagreb gotovo povešal. Steklarna lahko producira na leto do 3 milijonov, to je do 200 vagonov steklenic, kar bi samo na sebi pomenilo znatni tovor. Razen tega imamo ob koncu sedanje lokalne velika ležišča materijala, iz katerega se izdelujejo brusni kamni, ki se v velikih množinah izvažajo na vse strani. Sledi se tam v okolici premog. Proti Zagrebu bi naravno po zgradbi zveze gravitiral izvoz lesa, stavbenega materijala, živine, sadja, posebno pa jaja, katera trgovina je ob rogaški lokalni najbolj razvita. Toliko v glavnem glede lokalnega tovara, ki bi željam na sebi zadostno zaposljal železnico.

V splošnem prometno-političnem oziru bomo dobili s to progo tretjo zvezo od glavne dvotirne proge južne železnice Maribor—Zidani most—Zagreb in doseže iz savinjske doline direktna zveza na vzhod in v Zagreb, Zidanemu mostu bi ostal promet med Ljubljano in Zagrebom, razen tega še del severnega prometa, ostali del pa bi se dirigiral pri primerni tarifni politiki v tranzitu preko Rogatca in Krapine.

Ogromni pomen ima ta zveza tudi v strateškem oziru, kar je priznal tudi zastopnik generalnega štaba na veliki železniški konferenci maja leta 1920 v Beogradu.

S tem bo popravljena krivica, ki nam jo je delal v tem oziru avstro-madžarski režim in preostaje nam sedaj še rešitev problema podaljšanja dolenskih železnic na reško progo, da se okrajša stik Slovenije z domačimi pristanišči.

Iz Celja

— Nova obrtna nadaljevalna šola. Preteklo nedeljo so na Gomilskem v Savinski dolini slovesno otvorili obrtno nadaljevalno šolo, ki je namenjena občanom Gomilske, Grajske vas, Sv. Jurij ob Taboru in za dele braslovške in šentpavelske občine.

— Mestni šolski svet celjski. Srečni poglavar je imenoval za krajnega šolskega ogleda za mestni kot krajni šolski svet v Celju g. Frana Mravljaka, profesorja na celjski državni realni gimnaziji.

— Osebnost vest. Gosp. dr. Stanko S. Jovic, dosedaj koncipient v pisarni g. dr. Kalana, se naseli kot odvetnik v Gornjem Gradu.

— Uradne ure na okrožnem sodišču. Na okrožnem sodišču v Celju nameravajo uvesti za zimski čas nove uradne ure. Uradovale bodo od 8. do 12. popoldne in od 14. do 17. popoldne.

— Policijske vesti. Aretirana je bila 67letna Marija Jerin, brezposelna kuharica, radi tatvine in vlačugarstva. Bila je še predkaznovana. Skušala je ukrasti perito pri g. Mariji Jindra na Kralja Petra cesti, kar pa je preprečila služkinja. Oddana je bila v zapore okrožnega sodišča. — Sumljivi kolki. Te dni se je mudil v Celju posestnik Andrej Anderluh iz Ceroveca pri Rogaski Slatini. V mestu se ga je najprej nasrkal, potem pa je nesel na darvni urad kolke, in sicer 2 po 500, 5 po 250 in 2 po 20 dinarjev v prodajo. Kolki so bili neizgostani, toda na spodnji strani se je poznalo, da so bili že nekeje pripljeni. Anderluha so pridržali v Celju, ker je upravičen sum, da so kolki ukradeni s kakih uradnih splov.

— V mestni klavnic se je zaklalo v tednu od 5. do 14. oktobra: 1 bikla, 21 volov, 14 krav, 11 telic, 67 telet, 22 svinj. — Uvozilo se je: 801 kg govedine, 1835 kg telatine in 671 kg svinjine.

— Krojni podnik za krojače, šivilje in nešivilje. Potom pošte z učnimi zvezki, Oblast, konces, krajna šola, Židovska 5, Ljubljana. 1771/n

Iz Maribora

— Umrl je dne 14. t. m. upravitelj IV. deške osnovne šole v Mariboru g. Martin Vodenič. Pokojnik je služboval poprej kot vodja šole pri Sv. Kungoti Spodnji. Bil je izborni šolnik in vedno neustrašen pobornik naprednih idej. N. v. m. p.

— Trgatev v mariborski okolici je večinoma že končana, a tudi v ostalih Slovenskih gorah, Haložah, ljutomerskih in ormoških gorah bo ta teplen gradnje obrano. Med trgatvijo se je pripeljal par sreč vsled streljanja s topi in stariimi plštolami. Posestnikovemu sinu pri Sv. Marjeti na Pesnici, 27letnemu Al. Kranjcu, je možnar tako hudo poškodoval desno stegno, da mu bodo morali noge odrezati. Imel bo vse življenje žalostne spomine na veselo trgatve.

— Prvi sneg. V noči od 14. na 15. t. m. smo dobili prvi sneg na Pohorju, Kozjaku in drugod.

— Promocija. Dne 14. t. m. je bila na vseučilišču v Gradcu promovirana s doktorico modroslovja gđ. Helena Tominašek, strokovna učiteljica v Mariboru, hči gimnazijskega ravnatelja g. dr. Josipa Tominaška. Poleg filozofije sta glavni stroki njenega doktorata prehistorija in slavistika; univerzitetne študije je dovršila na univerzah v Gradcu, Strassbourgu in Parizu.

Darujemo za sokolski Tabor!

Gospodarstvo

Vsem davčnim uradom v Sloveniji

Z odlokom z dne 6. avgusta 1925 št. I. A 3219 sem davčne urade opozoril na določila, da je samoupravne doklade med letom izplačevati le toliko, kolikor so z vplačili kriti personalni in drugi dospel državni davki, izvršilni stroški in zamudne obresti. Povod te odredbe je bilo dejstvo, da so zastarali na direktnih davkih naraščali, nasprotno so pa avtonomni zastopi vsled akontacij prejemali na dokladah več, kakor jim je pa v sorazmerju z odstotki doklad in skupnimi vplačili dejansko šlo.

Iz mnogostevnih vlog in pritožb avtonomnih zastopov sem se pa uveril, da nekateri uradi tega naročila ne izvajajo popolnoma v smislu mojih intencij. Z druge strani nameravam, kakor je bilo povzeto že iz okrožnice, glede likvidacije zastopov davka na vojne dobičke pri ministrstvu uvesti posebno akcijo z namenom, da se dejansko neizterljivi zneski odpišejo, vsled česar upoštevam te zastopov pri porazdelitvi doklad za enkrat ni oportuno.

Da spravi zadevo, ki ima samoočistično pomen, na pravi tir, odrejam sledeče:

Davčni uradi naj na predpisani način sestavijo z dne 30. septembra t. l. obračun glede avtonomnih doklad za dobo devetih mesecev ter potem nemudoma nakažejo — po odbitku v tem letu že izplačanih doklad — avtonomnim zastopom predjudnoma zneske, ki jim sorazmerno pripadajo na podlagi plačil, ako se pri tem računa davka na vojne dobičke popolnoma izloči, in vplačana vsota pred vsem računom na zapadle in ne pravovredne dohodninske tangente, šele ostanek pa sorazmerno porazdeli na državni in avtonomni zastopom pripadajoče zneske.

Radi boljše razumevanja naj služi v priloženem sledeči primer:

V N. N. občini znaša že zapadli predpis in sicer davek na vojne dobičke D 60.000 dohodnina D 10.000 zemeljski, razredarina, davek na poslovnih promet, invalid davek itd. D 30.000 skupaj D 60.000

Od gornjega zneska se izloči davek na vojne dobičke D 10.000

ostane D 50.000

Vplačano je D 30.000

S tem zneskom je treba najprej kriti celotno zapadlo dohodnino, kolikor ni pravovredno odgovorila po D 20.000

ostanek D 10.000

pa sorazmerno porazdeli na državni in avtonomni zastopom pripadajoče zneske. Kolikor od tega zneska odpade na avtonomne doklade, je predjudnoma nakazati občanom, definitivno naj se pa zneski zaračunajo z mesečnim zaključkom za oktober t. l. in izkažejo v seznamu za avtonomne doklade (zal. št. 1040). Od končne svote naj se ti med mesecem izplačani predjudni odstojci.

Ker gre za akontacijo, zadostuje seveda aproksimativno pravilni račun. Nima nikakega smisla in bi povzročalo tudi neprimerne velike dela, da bi se glede dohodninskih zavezancev z relativno neznatnimi predpisi postopalo z isto natančnostjo, kakor gle-

de cenizov, katerih predpisi močno vplivajo na rezultat. Pri vsi važnosti, katero moram polagati na to, da se državni dohodki čim boljše zasigurajo, mi je samoočistično vendar na tem, da v mejah dopustnosti in državnofinancijske možnosti tudi samouprava participira na vplačilih. Pričakujem od rutine in razumnosti uradov, da bodo znali zadeti pravo mero.

Z ozirom na pričujočo odredbo naj se dosedaj na mesečnem seznamu doklad odrešena klavzula v bodoče spopolni tako-le:

»Podpisana uradno potrjuje, da je bila zapadla in ne pravovredno odgovodna dohodnina koncem meseca 19 . . . krita, sorazmerno pa vsi ostali do tega časa zapadli in ne pravovredno odgovodni državni davki — izvzemši davek na vojne dobičke — bodi da so dokladam podvrženi, bodi da niso.

Po teh navodilih je v bodoče postopati. Delegat: Dr. Šavnik.

—g Tržne cene na praškem trgu. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani dobiva od Generalnega konzulata SHS v Pragi poročila o tržnih cenah. Poročila so interesantna v zbornici pisarni med uradnimi urami na vpogled.

—g Prevoz soli in tobaka. Na seji finančno - gospodarskega odbora ministrov je bilo na predlog ministra trgovine dr. Krajača sklenjeno, da se sme tobak in sol prevažati po Jadranskem morju samo s parniki, ki so last naših državljanov.

—g VII. mednarodni sejem za perutnino in zajce se je otvoril 5. t. m. v Bruslu. Semeni ima 1400 oddelkov z nad 2000 živali, poslanih iz Holandije, Belgije in Luksemburga. Na seju je videti najrazličnejše eksemplare z raznovrstnim perjem, velikih, manjših vrst, plodnih in luksuznih, kokoši in peteline, purane, race, pave, fazane, gosli, golobce, morske kokoši itd. Na seju je bilo tudi mnogo zajcev z najrazličnejšo dlako. Po oficijelnih podatkih je videti da Belgija glede perutninarstva zelo napreduje. V teku prvih 6 mesecev p. l. je uvozila Belgija 18.659.309 komadov jajc v vrednosti 51.607.668 fr. Dasi pa v Belgiji gojenje perutnine dobro napreduje, so vendar cene perutnine v sorazmerju s cenami pri nas zelo visoke. Vzrok temu je zelo močan izvoz v obmejni kraje, tako, da ostaja zelo malo za domači konzum in da cene z dneva v dan rastejo. Dobro bi bilo, ako bi se naši perutninarji in izvozniki jajc podrobneje poznali z razmerami na tržiščih v Belgiji, kamor bi mogli izvažati tudi našo perutnino in jajca.

— Dobava. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo sukanca, za dobavo verig, za dobavo grafitnih predvinskih masilk; do 20. t. m. ponudbe za dobavo 3000 kg lesenega cementa. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 28. t. m. pri artiljerijski radiaciji Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave cina, svinca, železne, cinkaste in pocinkane pločevine; 30. t. m. pri direkiji državnih železnic v Subotici glede dobave šamotne opeke; pri direkiji državnih železnic v Zagrebu glede dobave železa, železne pločevine in žice itd.; pri direkiji državnih železnic v Sarajevu glede dobave barv. — Predmetni oglasil so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

— Vodil za Lyonski velesejem. Uprava Lyonskega velesejma pošlje vsem na zahtevo brezplačno novi vodil Lyonskega velesejma za leto 1926. (1. do 14. marca) Naslov: Foire Internationale de Lyon, Lyon, Hotel De Ville.

To in ono

Iz starih koledarjev

Bavarski kralj Ludvik I. je vprašal nekoč nekega skoro stoletnega kmeta, kako je živel in kako se živi, da je dosegel tako visoko starost. Kmet je odgovoril: »Vsak večer se pošteno napijem« in kralj se je obrnil presenečen od njega.

Pruski kralj Friderik III. je nekemu svojemu izbornemu generalu, ki je bil pa zelo zadolžen, večkrat pomagal v zadregi. Nekoč mu je poslal večjo svoto bankovcev, lepo zvezanih kakor knjižica. Zahvale ni bilo nobene. Pri nekem obedu je vprašal kralj generala, ali mu je ugajalo delo, katero mu je pred kratkim poslal. General je odgovoril: Veličanstvo, to lepo delo je tako zanimivo, da sem zelo radoveden na nadaljevanje. Kralj mu je poslal na to enak zvezek, toda na naslednjem listu je bilo napisano: »Drugi in zadnji zvezek«.

Neka starejša zelo domišljava dama je poklicala k sebi slovečega zdravnika. Ta jo je vprašal povsem ljubezljivo: »No, madama, kaj pa je?« Dama pa je vsa jezna odgovorila: »Mene nazivaš navadno milostljivo gospod«. Zdravnik se je obrnil, rekoč: »Za to bolezen pa ni zdravila«.

Zenska zna napraviti iz enega in istega mesa juhe in pečenke. Iz starih hlači napravi nov jopič za svojega dečka, iz obleke zna napraviti s pomočjo trakov in drugih

tkaninskih pripomočkov pet različnih oblek, izborno zna pomiriti svoje najmanjše dete in pošteno okragati moža — nikdar pa ne zna povedati pravilno svoje starosti.

Povejte mi vendar, zakaj niste hoteli pomagati gasiti pri požaru na hiši svojega strica. — Zato pač, ker si nisem hotel nakopati njegovega sovraštva.

Neki mesar je dobil dvojčke. To je sporočil svojim staršem na ta način: V naglici vam sporočam, da smo dobili dvojčke. Dru-
gič več.

Največji voz sena

Največji voz sena je imela brez dvoma občina Fürth v deželi Koburg. Razvil se je ta ogromni voz vsled neke srednjeveške pogodbe. V obsežu vasi Fürth se je nahajal velik travnik, ki je spadal k plemiškemu posestvu. Graščaki v Mitvici so imeli pravico, da izvozijo s travnika vsako leto toliko sena, kolikor ga more obseči voz, v katerega je vpreženih šest volov. Graščaki so to svojo pravico izkoriščali vsako leto bolj. Voz je bil vedno večji in slednjič tak, da ga je vse občudovalo. Da so spravili voz s travnika, so vprežili vanj šest najmočnejših volov, katere so poškalji v okolici. Po tem, ko je voz srečno dospel na določeno cesto, se je seno lahko preložilo na druge navadne vozove. V oni pogodbi pa je bilo tudi rečeno, da propade pravica mitviške gospo-

de za vedno, ako bi voz na travniku samo nekoliko zastal in bi ne mogel dalje. Mitviški graščaki so radi tega gledali, da niso prišli po seno nikdar v času deževja, marveč šele kadar je bilo lepo suho. Prebivalci vasi Fürth so se vselej, kadar je prišel ta ogromni voz, silno togočili in vsa vas je bila pokonci. Trajalo je to sto let in še več, slednjič so jo vendar mitviški gospodje skupili. Prebivalci Fürtha so se poslužili zvlajše in so za dobo suše napeljevali ponoči na travnik vodo, ali tako previdno, da se povrhu to ni poznalo. Spodnja zemlja je bila vlažna in se je vdajala. Graščaki z Mitvice so prišli zopet s svojimi ponosnim vozom na travnik in naložili sena, da se jim je srce smejalo. Potem pa so hlapci pogrnili vole, ali glej, nikamor niso mogli naprej in kolesa strašnega voza so se začela udirati . . . pa je bilo konec pogodbe, ki je ležala kot mora na nesrečni občini Fürth toliko časa.

* Družba norcev. Katarina II, mogoča ruska carica, je nekoč izrekla senatorju grofu Razamovskemu željo, da bi rada sedela v družbi, ki jo tvorijo sami norci. Grof se je nasmajal in odgovoril: Vaše veličanstvo naj se potruži samo priti v senat; tu sedimo mi, se razgovarjamo, debatiramo, sklepamo. končno pa se pojavi generalni procureur in nam predloži od Vašega Veličanstva izdano povelje v podpis, ne da bi se oziralo na naše nazore in pomisleke in v takih trenotkih se gledamo med seboj drug drugega kakor norci.

Objava.

Dana 19. oktobra o. g. vrši se javna dražba zaplenjene razne svilene robe. Robe je 530 kgr. Razprodaja vrši se u partijama. Dražba počne u 10 sati u skladištu A ljubljanske carinarnice te traja po potrebi još 20. oktobra o. g. Roba je sledeća:

1 sanduk I s, br. 3 brutto 100 kgr, netto 50⁰⁰ kgr i to: 9,5 kg česte svilene tkanine dvobojene desinovane odredjene dužine prosto porubljeno — 73 komada marama, 7600 Din.

27 kg česta svilena tkanina jednobojena 254 metara. Vred. 24.300 Din.

3 kg česte polusvilene tkanine dvobojene desinovane 40 m Vr. 1500 Din.

1,5 kg šivena roba od česte svilene tkanine višebrojene desinovane, sa svilenom pozamerterijom 3 komada marama, Vred. 1350 Din.

6,2 kg krep svileni jednobojeni, 113 metara. Vred. 6200 Din.

3 kg cveče od tekstilnog materijala ostalog drugog, cveče za šesire 620 komada, Vred. 200 Din.

0,3 kg perje od ptica za kiječenje uradjeno 50 kom, pera za šesire. Vred. 1000 Din.

1 sanduk I s, br. 3a brutto 132 kg, netto 92,8 kg i to:

38 kg česte svilene tkanine jednobojene desinovane, sa odredjenom dužinom i prostim porubom, 508 komada marama, Vred. 30.400 Din.

21,6 kg česta polusvilena tkanina višebrojena desinovana, odredjene dužine i sa prostim porubom 333 komada marama, Vred. 8640 Din.

18 kg česta svilena tkanina jednobojena 230 metara. Vred. 16.200 Din.

1,2 kg šivena roba od svilene pletene materije, višebrojena u komadu, koji se na metar prodaje, 5 komada jumpera, Vred. 600 Din.

0,7 kg šivena roba od česte svilene tkanine višebrojene 2 komada bluze. Vred. 800 Din.

2,5 kg krep svileni jednobojeni 48 metara. Vred. 2500 Din.

9 kg šivena roba od vunene tkanine do 300 gr u 1 m² ukrašena svilenom pozamerterijom 42 komada marama, Vred. 2700 Din.

1 kg šivena roba od vezova na vunenoj tkanini vezana svilom 4 komada marama. Vred. 800 Din in

0,8 kg šivena roba od vunene tkanine do 300 gr u 1 m² višebrojena, 3 kom, bluza. Vred. 300 Din.

1 sanduk V G No 26 brutto 298 kg, netto 220,8 kg i to:

44,5 kg polusvilene tkanine desinovane dvobojene odredjene dužine porubljene 603 komada marama, Vred. 17.800 Din.

52 kg svilena tkanina definovana dvobojena odredjene dužine porubljena 797 komada marama, Vred. 41.600 Din.

7 kg polusvilena tkanina višebrojena desinovana 70 m, Vred. 3500 Din.

7,5 kg svilena tkanina jednobojena, 95 metara, Vred. 6750 Din.

28,3 kg polusvilene tkanine desinovane bojene odredjene dužine porubljene, 453 komada marama, Vred. 11.320 Din.

6 kg trake svilene jednobojene, 2700 metara, Vred. 5400 Din.

7,5 kg pozamerterija svilena jednobojena circa 2000 m. Vred. 6750 Din.

38 kg šivena roba od pletene svilene materije višebrojene, koja se u komadu na metar prodaje, 14 kom, ženskih odela, 32 para čarapa, 254 komada jumpera, 260 kom, kapica, ukupna vred. 49.000 Din.

11,5 kg svilena pletena materija jednobojena, koja se u komadu na metar prodaje, 60 metara, Vred. 5450 Din.

7 kg šivena roba od polusvilene pletene materije višebrojene u komadu, koji se na metar prodaje, 23 kom, jumpera, Vred. 4400 Din.

1 kg šivena roba od vunene pletene materije višebrojene u komadu, koji se na metar prodaje, 5 komada jumpera, Vred. 300 Din.

2 kg šivena roba od svilene elastične tkanine, 12 komada naramnice i podveze. Vred. 400 Din.

2,5 kg čipke pamučne beljene, 230 metara. Vred. 2500 Din.

2 kg čipke svilene jednobojene, 7 komada šalova i 200 metara čipke. Vred. 3000 Din.

1 kg marama vunene štampane, 15 komada marama, Vred. 300 Din.

3 kg šivena roba od česte svilene tkanine jednobojeno opširvene svilenom pozamerterijom marama za naredja 3 komada Vred. 3900 Din.

Prema gore označenim spiskovima svake vrste robe će se prodavati posebno, a najviše na jedan paket. Zainteresovanim je dana mogućnost, da mogu robu dva dana pre prodaje razgledati.

GLAVNA CARINARNICA I REDA LJUBLJANA.

3862

Za parno žago

v polnem obratu, s tremi stroji (VOLLGATTER) in parnim mlinom, ki se nahaja v Smederevu na DONAVI, se išče kompanjon, kateri bi založil denar ali tesal les za dalnje izdelovanje. Ta parna žaga se event. tudi proda pod ugodnimi pogoji na odplačila v treh do štirih letih. — Vorašati pri: Tehnički biro inž. Al. Kapovič, Knez Milentina 53, Beograd.



Velika prodaja damskih plaštev!

Trpežni športni Din 400, modni šev-jot Din 550, Velour la Din 600, Velour la Din 720, gladki suknjeni Din 800, fini modno suknjeni Din 900.

Modell

Velour z „Biberette“ kožo 1020, modno suknjo z „Elektrik“ 1330, Eskimo Velour s Panterkanin 1650, najnovejši modeli s Chinchilla Opusom 2600 do 3000 v veletrgovini R. Sterneckl, Celje št. 21. — Ceniki zastoj! Vsek kuneo dobi darovnico!

Najstarejša slovenska glaskarska in ličarska delavnica

Ivan Bricevič, Dunajska c. 10, se priporoča izvršitv. točna, cene zmerno. 1792

L. Mikuš

Učitelj, Mladki trg 15

pr. prava svoje zagnane delavnice in solistov ter sprejemajočih polje.

Popravila in krčenje tkanin in solistov

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga kemično snaznjenje in vsakovrstno barvanje oblik.

ANTON BOC

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

I. nadstr. Glince-Vič 46

ALI OGLASI

Mali oglas, ki služi v posredovanju in posredovanju namene običajno, vsaka beseda 50 pr. Najmanjši znesek Din 5.

Zenitve, dostavljene ter oglasne stroške vsakega znaka, vsaka beseda Din 1. Najmanjši znesek Din 10

Službe

Prodaja

Pohištvo

Šivalni stroj

Velika njiva

Učenec

Stanovanja

Na stanovanje

Opremljeno sobo

Kratek klavir

Pletilka

Blagajničarka

Prodajalka

Kupim

Kupim

Tračnice

Rabljeni dvokolesa

Posestvo

Angleščina

Krajevne zastopnike

Prepreke za neveste

Uk v francščini

Store, zastore, jedline in spalne garniture, namizna in posteljna pregrinja in vse vrste vezene in ročno najceneje M. Zoržek, Ljubljana, Sritarska ulica 7. Pre-
vzame vse kombinacije iz motivov. Predikacije. Največja izbira načrtov. 196/2

Elegantne dame ne uporabljajo drugih tkanin nego

3852

Les Tissus
A.G.B

od katerih se za jesensko toaleto priporoča Crepe Banjo kot najodličnejša svila. — Prodaja samo na veliko:

ZAGREB, JELACIČEV TRG 20/III. TELEFON 6—99.